

GAZETA

Wielkiego

Xięstwa

POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornej W. Dekera i Spółki. — Redaktor: A. Wannowski.

№ 176.

W Sobotę dnia 31. Lipca.

1841.

Wiadomości krajowe.

Z Dysseldorfu, dnia 14. Lipca.

Czynności sejmowe.

Na tém posiedzeniu wzięto także pod rozwagę wnioszek niektórych mieszkańców Trewirskich, wręczony przez jednego członka czwartego Stanu, żądający, aby zgromadzone Stany prosiły N. Króla o obsadzenie na nowo od tak dawnego czasu osieroconej stolicy biskupiej w Trewirze. Raport trzeciego wydziału odwołuje się do słów królewskich, wyrzeczonych przy różnych sposobnościach, rokujących pewne załatwienie zatargów kościelnych, i do zaufania, wynurzonego już kilkakrotnie przez Stany w ciągu teraźniejszego Sejmu u stóp tronu, i kończy się oświadczeniem, że tém łatwieszą będzie rzeczą spełnić życzenie Trewirczyków pod względem ustanowienia nowego Biskupa, gdy urzeczywistnienie tegoż nie zostaje na szczęście w żadnym związku z optakanami zatargami między rządem a kościołem, i dla tego od ukończenia tychże, aczkolwiek gorąco upragnionego, nie zależy. Obsadzenie Biskupstwa tego byłoby zatem, jak przyjęmy wiadostun bliskiego końca tych zatargów, prawdziwie pocieszającym wypadkiem dla prowincyi.

Przeciw dążności raportu tego nadmienają,

że, mimo wielkiego interessu, jaki niezawodnie każdemu życzeniu takowemu poświęca, zapytać się przecież godzi, czy jest jakiś powód do podania w tój mierze petycyi do N. Pana? Pomnąwszy nawet właściwość Sejmu, już przy innej sposobności objawiono życzenie powszechne, aby wszystkie, czysto religijne sprawy, do zakresu czynności sejmowych nie należały. Ale gdyby się i to pominąć chciało, wypadaloby najpierw wypośrodkować, kto był przyczyną tak długiego osierocenia biskupstwa Trewirskiego. Przyczyną tego ma być, jak słyhać, wybór Biskupa, którego Król jako persona grata nie uznał. W ostatnim razie chodzi jedynie o wykonanie praw majestatu i dla tego każde wzmieszanie się Sejmu bardzoby łatwo źle zrozumianem być mogło. Nakoniec niczem także dowiedzionem nie zostało, czy wniosek czyniący przesli już przepisane instancye, czy się do Króla udali i czy jaką odpowiedź otrzymali. Z tego powodu sądził mówca, iż nieuzasadniona petycyja na uwzględnienie nie zasługuje. Inny deputowany przychylił się do tego zdania z nadmienieniem, iż delikatną jest rzeczą mieszać się w tego rodzaju badania kościelne, ponieważ z takiej jednostronnej proźby wnoszący można, iż podstawą tójże jest przypuszczenie, jakoby wina tego jedynie na rząd spadła.

Podający wniosek nie upatruje w nim żadnych przeszkód tego rodzaju. Przypadek całkiem jest odmienny od przeszłego. Gdyby się o tém nie był przekonał, nie byłby wniosku tego podał; a dany wówczas przez niego głos ręczyć za to powinien. Mówca wykazuje jeszcze bliżej tę różnicę i sądzi, że przy wyborze Trewirskim tylko co do formy zachodzi przeszkoda, której usunięcie tém prędzej nastąpić może, gdy osobistość obranego, jak wiadomo, żadnej wątpliwości nie wzniesie. Czy w obecnym przypadku instytucja kościelna lub królewskie placet nastąpią, temu wyborowi na przeszkodzie stoi, lub czyli mu obydwóch razem nie dostaje, jest tajemnicą. Ale nie potrzeba też wyjaśnienia tejże, gdy wniosek pytania takowego wcale nie obejmuje. — Prezes nadmienil, że wniosek równie jak raport są proste, a za to należy się wydziałowi wdzięczność. Pragnie on, aby i obrady równie prostymi były i przyobiecuje przystąpienie do wniosku wydziału. — Ale z drugiej strony przytaczają jeszcze, iż kapitule metropolitalnej w Trewirze 4 osoby jako persona grata na kandydatów do tej katedry znane były, a przecież obrała męża, o którym domyślać się mogła, że z niego nie będzie persona grata. Z tej przyczyny odmówiono placet, a odpowiedzialność na samej kapitule ciąży. Zresztą przewłoka ta nie pociąga za sobą żadnego niebezpieczeństwa, gdy Sufragan i Generalny Wikaryusz wszystkie obowiązki z zadowoleniem pełnią, i dla tego, zgromadzenie tego rodzaju prośbą N. Pana obciążać nie powinno. — Ostrzej jeszcze odezwał się inny członek o tym przedmiocie, upatrując w postępowaniu kapituły widoczną opozycją przeciw Królowi; niesłuszność tę sama kapituła uznać powinna, i sam Papież nawet powinien być za nowym wyborem. Każde mieszanie się Stanów byłoby interesowi państwa i zamiarom Królewskim przeciwne, a właśnie po mądrości Króla wszystkie dobrodrogę spodziewać się należy. Kończy on na oświadczeniu, iż Król wszystko uczyni, co się tylko z prawami i honorem królewskiej korony, i narodu pruskiego, najwyższą wolnością ludu niemieckiego i z dobrem całej ojczyzny da pogodzić, a więcej po nim żądać nie można.

Sprawozdawca odrzekł, że ostatni mówca z myślniej całkiem wychodzi zasady, ani kapituła sobie nieprawnie nie postąpiła, ani też tu dyplomatyczne nie zachodzą układy. Rzecz jest prosta, wybór nastąpił, nie potwierdzono go, powodów tego wydziału rozbierać nie myśli, i tylko usunięcie przeszkód ma na celu. Niewłaściwości Sejmu nigdy tu nie uszacunio-

no. Obawiano się fałszywego zrozumienia rzeczy, ale i milczenie może być fałszywie rozumiane. Dodaje jeszcze, że tu bynajmniej o religijne nieporozumienia nie idzie, tylko po prostu o pytanie, czy zgromadzenie chce się wstawić o usunięcie niedogodności dla dyecezyi trewirskiej.

W skutek tego było za pytaniem, czy Naj. Królowi rzecz tę przedłożyć, 67 głosów, przeciw 5.

Wiadomości zagraniczne.

P o l s k a.

Z Warszawy, dnia 26. Lipca.

Dokończenie postanowienia o pensjach emerytalnych: 116) Pani Adelajdzie z Cieszkowskich Podbielskiej, wdowie po Jerzym Podbielskim, Nauczycielu Szkoły obwodowej w Końskich oraz synowi, przez wzgląd na blisko 12letnią ich męża i ojca służbę, w ciągu i z powodu której zdrowie utracił, zł. 500. 117) Pani Katarzynie z Rollów Pinko, wdowie po Józefie Pinko, Nauczycielu przy Gimnazjum w Łukowie oraz dwóm synom tegoż, przez wzgląd na 14letnią ich męża i ojca służbę, w ciągu i z powodu której zdrowie utracił, zł. 500. 118) Księdzu Janowi Raynowiczowi, byłemu Nauczycielowi Religii i Moralności zniesionego Gimnazjum w Kielcach, za 19letnią służbę, zł. 1400. 119) Panu Andrzejowi Sutochel, byłemu Nauczycielowi przy Gimnaz. Guber. w Radomiu, za 24letnią służbę, zł. 1900. 120) Panu Józefowi Rakowskiemu, byłemu Nauczycielowi przy szkole Obwodowej Łęczyckiej, za 24letnią służbę, zł. 1175. 121) Panu Karólowi Kurpińskiemu, głównemu Dyrektorowi Opery w Warszawie, za 30letnią służbę, zł. 6930.

R o s s y a.

Z Petersburga, dnia 19. Lipca.

Nowiny dworu. W przeszły wtorek d. 1. b. m. Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny Króla Jmci Wirtemberskiego Xiążę Hohenlohe Kircheng i takż Poseł i Minister Króla Jmci Sardyńskiego Hrabia Rossi, opuszczając czasowie swoje stanowiska mieli zaszczyt być przyjętymi przez N. Pana na pożegnalnym posłuchaniu w Peterhofie. Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny Stanów Zjednoczonych Ameryki Pan Cambreleng, opuszczając swoje stanowisko miał zaszczyt złożyć N. Panu swoje listy odwołania. P. Oliveira, nowo umocowany przy dworze Cesarsko-rossyjskim jako Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny Cesarza Jmci Brazylji, miał pierwsze swoje posłuchanie u J. C. Mości i miał zaszczyt złożyć N. Panu swoje listy

wierzytelne. Pomińzione osoby miały potem zaszczyt być przyjętymi przez N. Cesarzowę.

Podczas balu, który miał miejsce tegoż wieczora u dworu, mieli zaszczyt być przedstawionymi N. Cesarzowi: P. de Gevers, Sprawujący interesa Króla Jmci Niderlandów, P. Decazes Xiążę Glücksberg, Baron de Maussion i P. Princeteau, podróżni francuzcy. Ciż sami, tudzież Pani Oliveira mieli również zaszczyt być przedstawionymi N. Cesarzowej.

Przez Ukaz Cesarski do Kantoru Dworu z dnia 1. Lipca panny: Ksżka Tatjana Dolgorukowa, Katarzyna Połujektowa i Olga Arnoldi mianowane frejlinami N. Cesarzowej.

Przez rozkaz dzienny Cesarski z dnia 25go Czerwca J. W. Xiążę Emilusz Hesski mianowany szefem pułku Kazańskiego dragonów, który odtąd ma się nazywać »pułkiem dragonów Xięcia Emilusza Hesskiego«

Przez Reskrypt Cesarski z dn. 14. Czerwca, General-Major Abu-Muselim, Chan Szamchał Tarkowski, Władzca Buniakowski, Weli Dagestański, za odznaczenie się w bitwie z góralami w czasie szturmie obwarowanej wsi Gumri, mianowany kawalerem orderu Św. Stanisława 1. klasy.

F r a n c y a .

Z Paryża, dnia 22. Lipca.

Messenger zawiera co następuje: »Nadeszła tu wczoraj depesza telegraficzna z Tuluzy donosi, iż tam zupełna panuje spokojność. Instrukcją sądową czynnie się zajmują. Sprawy rozruchów zaczynają się przekonywać, jak wielce zblądzili. — Depesza telegraficzna donosi, że w Auch spokojność na chwilę zakłóconą była. Gromada wicherzycieli, podburzona przez przybyłego z Paryża emissaryusza, chciała wstrzymać wyjście szwadronów piątego pułku strzelców, przeznaczonych do Tuluzy. Urządzili oni dwie barykady, które jednak wojsko, bez użycia nawet broni, oparowało. Nielad natychmiast poskromiono. — W Cahors poprzylepiano w nocy buntownicze odezwy. Sprawców tego, aczkolwiek bezskutecznego czynu, dotąd nie odkryto. — W Montpellier przed odejściem wojska lud się gromadzić zaczął, śpiewając po ulicach hymn marsylijski. Kilka osób aresztowano. Od dn. 18. wszystko spokojne. — Na wszystkich innych punktach spokojności nie zawichrzono. Wszędzie objawia się niechęć przeciw wypadkom w Tuluzie.«

Donoszą z Mostaganemu pod dniem 8. Lipca: »Sądzono na chwilę, iż kilka pokoleń myśli się poddać, i to spowodowało zapewne Generalnego Gubernatora do przedłużenia swego tutejszego pobytu. Przed kilku dniami przybył tu istotnie Naczelnik jednego z poko-

leń Niższych Chelifów, mający, jak powiadał, polecenie do rządu francuzkiego. Po kilku układach postanowił Generalny Gubernator pojsć za radą arabskiego naczelnika i wyprawił kolumnę 1600 ludzi pod dowództwem Pułkownika Tampourre, na wskazane miejsce. Naczelnik arabski, towarzyszący wyprawie, porozumiał się zaraz z kilku Szeikami, ale widząc, że się pod względem sposobu myślenia ziomeków swoich omylił, uwiadomił niezwłocznie francuzkiego dowódcę o małej nadziei skutecznienia tego poddania się, i oznajmił mu zarazem, iż Abd-el-Kader znaczną siłę zbrojną w to miejsce wysłał, i iż już niedaleko być musi. Wśród takich okoliczności poczytał Pułkownik Tampourre za rzecz dogodną, powrócić do Mostaganemu; ale ledwo dano rozkaz do odwrotu, gdy liczne oddziały jazdy na kolumnę uderzyły. Powstała zacięta walka, i nieprzyjacieli poniosł wielką stratę w zabitych i ranionych, podczas gdy nam 12 ludzi ubito i 30 raniono. Kolumna ta niestety była za słaba do zacekowania na przybycie całej siły zbrojnej Emira.«

Z dnia 23. Lipca.

Messenger donosi: »General-Porucznik Rulhieres przybywszy nocy onegdajszej do Tuluzy, wczoraj rano objął dowództwo nad 10tą dywizją. — Konsygnowanie strzelców w dzień po przybyciu nadwycieczajnego Kommissarza rządowego cofnięto; stósownie do rozkazu Marszałka Soult straż honorowa (pułku z Vincennes) stanęła przed Prefekturą. — Wszystko zupełnie spokojne. — Podobnie i w Auch po niedzieli porządek publiczny nie doznał przerwy. Stósownie do ostatnich depeszy wszędzie zupełna wróciła spokojność.«

O zaburzeniach zaszłych w Auch dnia 18., Messenger następujące podaje szczegóły: »Na moście Treille, wiodącym na trakt Tuluzki, ustawili wicherzyciele jedną barykadę a drugą na moście Św. Piotra. Kommandant żandarmeryi departamentu Gers udał się następnie brodem z orszakiem swoim na trakt Tuluzki. Anarchiści chcieli na prowadzącej do Agens drodze trzecią urządzić barykadę, wszakże żandarmerya oparłszy się temu przedsięwzięciu rozegnała wicherzycieli. Tymczasem zajęto też barykadę na moście Treille. Buntownicy usiłowali w innych miejscach kuszzenia swe ponawiać, zostali jednak przez żandarmeryą otoczeni i do oberży jednej zaparci. Następnie zniszczono wszystkie barykady a pułk w dalszą drogę do Tuluzy się puścił. Przez całą noc przeciągały patrule ulice miasta. Odtąd wszystko spokojnie.«

Prezes Rady Marszałek Soult do wszystkich miast departamentów południowych poroz-

cała rozkazy, aby władza wojskowa wszelkie ważne posterunki, gdzie dotychczas gwardya narodowa służbę pełni, wojskiem liniowym obsadziła. Marszałek najsurowiej zaleca, aby posterunków Prefektur i Podprefektur gwardyi narodowej nie powierzano.

— Monitor wczorajszy obejmuje kilka mianowań nowych Parów; najznakomitszym jest mianowanie H. Mathieu de la Rédorte. Był on bowiem, jak wiadomo, w Izbie Deputowanych jednym z najgorliwszych stronników Pana Thiersa. Przyjmując więc urzędownie godność z rąk Pana Guizota, udowodnił, że stósunki przyjaźni z dawniejszym Prezesem Rady z d. 1. Marca urzędownie zerwał; jakoż odstąpił się Hrabiego już od dawna nie było tajemnicą. Dla stronnictwa Pana Thiersa jest to dotkliwa strata, nie z powodu wielkiej osobistości Hrabiego, lecz z przyczyny towarzyskiego stanowiska, jakie zajmuje. Hrabia bowiem Mathieu de la Rédorte jest synem znajomego Generała Napoleońskiego, który mianowicie w wojnie hiszpańskiej się popisywał i wielki zostawił majątek. Małżonką jego córka Xięcia Albufera. Więc łączą się w nowym Parze szczęśliwe stósunki urodzenia i powinowactwa z wielkimi dostatkami, a takich ludzi obecnie w sferach rządowych tu mało. Hr. Mathieu posiada rocznego dochodu 150.000 fr. Jego salon podczas ostatniej koalicji był głównym punktem zejścia się. Młody jeszcze i wojskowo służąc, bywwszy za Thiersa przez czas krótki Posłem w Madrycie, życzy sobie powtórnie puścić się zawodem dyplomatycznym. Tak tedy z pomiędzy głośnych niegdyś zwolenników Pana Thiersa pozostają się teraz tylko Hrabowie Roger i Jaubert, którzy się dotychczas do nowego gabinetu jeszcze nie zbliżyli. P. Piscatory, jak wiadomo, podjął się misji do Grecyi a Pan Remusat, były Minister, rzadko kiedy z Panem Thiersem się widuje. Wszystko to dowodzi niestałości tutejszego termometru politycznego; zważywszy na to przekonamy się, że nadzieja Pana Thiersa dostania się powtórnie do stery rządów, słaba i daleka.

Anglia.

Z Londynu, dnia 23 Lipca.

Lord John Russell wydał address do konstitucentów swoich, z którego się pokazuje, że Ministrowie przed zagajeniem parlamentu dymisji swęj nie wezmą, lecz przed nowym parlamentem jeszcze raz wystąpią. Skoro nowy parlament się zbierze, powiada Minister, chwycimy się pierwszej sposobności, aby stanowczy i wyraźny wyrok o zaproponowanej przez nas polityce wywołać. Wypadek appellacyi takowej obecnie łatwo się da prze-

widywać. Ponieważ zaś Ministrowie korony bez zaufania Izby niższej ostać się nie mogą, my po zganieniu polityki naszej natychmiast o uwolnienie nas od urzędowania wniesiemy. — Końcowo wynurza Minister przekonanie swoje, że zalecone reformy handlowe rychłej czy później jednak do skutku przyjść muszą.

(B. H.) — Oświadczenie Lorda John Russell, że przed zagajeniem parlamentu zmiana ministeryalna nie nastąpi, wielkie naturalnie między Torysami sprawiło nieukontentowanie a organa stronnictwa tego dalej twierdzą, że Ministrowie już przy dawniejszych sposobnościach, z których brak zaufania w polityce swęj poznać mogli, cofnąć się powinni byli a tém bardziej teraz, kiedy sami ustąpienie swe od wyroku nowego parlamentu czynią zawisłym i równocześnie wyznają, iż samisą przekonani, że wyrok ten dla nich niepomysłnie wypadnie. Mimo to adres Lorda John Russell tyle sprawił, że wszelkim nowinom o zmianie ministeryalnej w ciągu tygodnia przyszłego spodziewanej i domysłem względem osób nowy ten gabinet składać mających, koniec położył.

Kandydaci wszelkich stronnictw tak teraz nachodzą Sir Roberta Peala, że aby tylko uniknąć natrętności wielbicieli swoich, S. Robert do Paryża udać się postanowił. Słychać, że w poniedziałek albo we wtorek odjeżdża.

Hiszpania.

Z Madrytu, dn. 15. Lipca.

Słychać, że Pan Arguelles jako opiekun, Królowej Izabelli i Infantce Ludwice bezpośrednio korespondencyi z matką ich, Królową Krystyną, zabronił.

Niemcy.

Z Monachium, dnia 18. Lipca.

Gazecie kościelnej Berlińskiej donoszą z Monachium, że i Biskup Auszburški, Dr. Richard, oświadczył Eberhard, znanemu z fanatycznych kazań swoich, w diecezyi Auszburški na korzyść „Niewiast dobrego pasterza“ na kazalnicy wstąpić zabronił. Gdy go potem osoby wysoko stojące a nawet Nuncyusz papieski w Monachium upraszali, żeby zakaz ten cofnął, wytrwał w swójem postanowieniu i odpowiedział zwięzłowo: że on będąc Biskupem diecezyi, ma też prawo starania się podług swęj najlepszej wiedzy o dobro trzody własnej; poczytuje zaś obowiązkiem swoim, nie zezwalać na to, ażeby fanatykiem jakimś pokój z protestantami bezpotrzebnie podkopywać miał.

Rozmaite wiadomości.

Z Poznania. — Dziennik urzędowy Król. Regencyi w Poznaniu z dn. 27. Lipca zawiera między innemi obwieszczenie dotyczące uzupełnienia regulaminu dla instytutu poprawczego i karnego w Kościanie; — że Królewski Radzca konsystorski i Superintendent Fechner tutaj został na własne żądanie od sprawowania urzędu Wolsztyńskiej Superintendentury uwolniony, i takowa tymczasowo księdzu Gerlachowi w Wolsztynie powierzona; — ogłoszenie dotyczące edyktu o kulturze krajowej; — względem żenienia się i osiedlania do służby wojskowej obowiązanych osób; — doniesienia o chorobach bydłych; — o jarmarkach, o darze pobożnym i t. d.

Rzut oka na obecny stan armii francuskiej — Wiadomo, iż za ministeryum Thiersa utworzono cztery nowe pulki jazdy, mianowicie 3 huzarów i jeden szasserów. Uorganizowano je w Luneville, zkąd w tych dniach wyruszyły do Paryża dla odebrania sztandarów. Dwanaście nowych pulków piechoty, sformowanie których jeszcze za tegoż gabinetu zamierzono, składają się z 8 pulków piechoty liniowej i 4 piechoty lekkiej i obecnie już uzupełnionych i wyćwiczonych. Dodawszy do tego 10 batalionów tyralierów czyli strzelców nowo sformowanych, zna dujemy od czasu gabinetu z d. 1. Marca, armią francuską pomnożoną o 12 pieszych, 4 konnych pulków i 10 strzeleckich batal., w ogóle zaś ze 100 pieszych i 63 konnych pulków złożoną. Piechota liczy 300 batalion., jazda 316 szwadronów. Aby w krótkości czytelnikom naszym dać wyobrażenie o ogóle armii francuskiej, przytoczymy tu niektóre podania i obliczenia, za których urzędową rzetelność ręczyć możemy. — Piechota francuzka składa się z liniowej i tak zwanęj lekkiej piechoty, a chociaż obie sam tylko rozróżnia mundur, służba atoli jednaka. Lekka piechota nosi żółte oznaki, liniowa zaś ceglaste lub pasowe i niebieskie spodnie. Lekka piechota liczy 25 pulków. Przed rewolucją lipcową istniało tylko 20, lecz od tej epoki tak zwaną legię Hohenlohe, zmieniono na 21 pulk; za Thiersa zaś i teraz utworzono na nowo 22, 23 i 24 pulk. Większą ich część składają rekruci, niektórzy tylko dawniejsi żołnierze są podoficerami i kapralami. Każdy pulk lekkiej piechoty liczy jak i piechota liniowa 3 bataliony, w każdym po 8 kompanii, z których 6 nosi imię centralnych, z dwóch pozostałych zaś jedną grenadyerskiej, drugą woltyżerskiej. Te dwie ostatnie, mają także nazwę wyborowych, noszą epaulety i

oznaki jako z najznaczniejszych złożone żołnierzy. Piechota liniowa liczy 75 pulków, po rewolucji lipcowej utworzono z reszty gwardyi 65 i 66 pulk, dotąd wyborowe; później z paryżkich ochotników, których posłano do Algieru dla oczyszczenia ulic Paryża, 67 pulk pieszy, za gabinetu zaś Thiersa i terażniejszego, 68 aż do 75, wszystkie mają po trzy bataliony i 8 kompanii. Z 10 strzeleckich batalionów, pięć już stanęło na algierskiej ziemi, pozostałe stoją w Strasburgu, Metz, Vincennes i Tulonie. Oprócz tego armia francuzka liczy jeszcze w Algierze 2 bataliony żuawów pieszych, w tureckie przywdzianych suknie; nadto 3 bataliony lekkiej piechoty, złożone po większej części z żołnierzy za złe prowadzenie się do Algieru wysłanych, którzy jednak z nieprzyjacielem dobrze walczą. W Algierze 3 te bataliony mają przydomek: Wesołych burzów. Francuzka zagraniczna legia, również piesza, składa się z 2ch pulków, każdy po 3 bataliony i 8 kompanii. Legia ta pobiera żołd równy innym pulkom, podobnie jest uorganizowana i z małą tylko różnicą prawie tak samo ubrana. Pierwszy pulk stoi w Algierze i Bugii, drugi w Bonie. Dwie części tej legii składają sami Niemcy, resztę Hiszpanie, Włosi, Szwajcarowie i t. p. Trzydzieści kompanii morskiej artylleryi, później ma ich być 40, oraz trzy morskie pulki piesze, mogą także być policzone do właściwej piechoty. Jazda francuzka zawiera w sobie: 2 pulki karabinierów, 10 pulków kiryssyerów, 12 pulków ułanów, 13 pulków szasserów i 9 pulków huzarów, z tych każdy po 5 szwadronów; nadto 4 pulki afrykańskich strzelców w Algierze uformowane, z których każdy ma po 6 szwadronów, oraz 8 szwadronów regularnych afrykańskich Spahów w tureckim stroju, w końcu szkołę jazdy w Saumur, jak niemniej korpus żandarmeryi francuskiej i konną gwardyę miejską paryżką. Artyllerya francuzka składa się z 14 pulków po 12 lub 13 bateryi, 15 pulk stanowią pontonierowie; 12 artyleryjskich robotniczych kompanii i 6 szwadronów pociągowego artylleryjskiego parku, należą do tej rubryki. Korpus inżynierski składają 3 pulki po dwa bataliony i 7 kompanii, do których należą sami minerowie i saperowie. Jeden batalion robotników administracyjnych, 14 kompanii ekwipażów pociagowych, 4 kompanie robotników pociagowych, oraz 8 zapasowych pociagowych oddziałów dla Algieru, uzupełniają tę część armii francuskiej. Ośm kompanii podoficerów weteranów, 10 innych kompanii weteranów, 4 kompanie weteranów konnych, 2 kompanie weteranów żandarmeryi, oraz 4 kompanie dyscyplinarne, w Algierze

czyniące służbę pontonierów, mogą zamknąć tę nomenklaturę. Paryżka gwardya miejska tak konna jak i piesza z 2800 ludzi piechoty, a 600 jazdy złożona, jest na koszczie miasta i dla tego ma nad sobą dwie zwierzchnicze władze: paryżką municypalność i ministerjum wojny. Pułki francuzkie nie mają stałego miejsca pobytu; co rok lub co dwa a często nawet przedziej, zmieniają stanowiska swoje. Podobnie dzieje się z armią algierską, wyjąwszy nowo urządzonego tam korpusu. Najlepsi żołnierze w jeździe pochodzą z Alzacy niemieckiej, Lotharyngii, Burgundyi z Limousin i Normandyi. Francuzi po większej części nie lubią, ani mają starania o koniach. Artyllerya stanowi tu bez zaprzeczenia najlepszą broń, mianowicie oficerowie jęj są wyborni. Piechota i dziś jeszcze ma te same dobre i złe przymioty, któremi się odznacza pieszy Francuz. Gwałtowna w ataku, wyborona idąc na bagnety, łatwo demoralizuje się w odwrocie. I w Algierze często się to stwierdziło. Piechoty francuzkiej nie odznacza właściwa wprawa i mianowicie regularność w obrotach, jednak maszeruje ona bardzo dobrze. Najstabszą stroną armii francuzkiej jest i będzie jazda. Różne okoliczności są tego powodem; naprzód brak dobrych krajowych koni, powtórę u samego kawalerzysty francuzkiego brak przywiązania do konia. Niemiec kocha i pielęgnuje zawsze prawie konia swojego, Francuz przeciwnie rzadko; koń dla dobrego jeźdźca jest tém, czém strzelba dla prawdziwego strzelca. Dla tego jazda węgierska jest wyborną, bo lud tamtejszy od młodości nawyka do konia. Również dla tego Tyrolczykowie rodzą się strzelcami. Strzelba jest im drogą, dla tego też batalion gwardyi strzelców w Potosdamie jest wyborowym pułkiem, bo składają go po większej części synowie strzelców, umiejących osądzić wartość i staranie potrzebne w obchodzeniu się i zachowaniu strzelby. Nowe bataliony francuzkich strzelców dopiero teraz uczą się użycia broni. Zadałkie strzelanie i ćwiczenia obrachowane na wrażenie huków są bez umięjętnego pożytku.

Łzy. Rabin Jofa mówił: Wszystko jest dobre, czém tylko Pan śmiertelników obdarzył; ale łzy sąto najpiękniejsze i najdroższe dary nieba. Poczém opowiadał wypadek następujący: Gdy pierwszy człowiek lekkomyślnie przekazanie swego ojca niebieskiego przestąpił, a Pan wygnal go z raju, wtedy m u taki ogłosił wyrok: Odtąd ziemia wydać ac będzie ciernie i głogi, korzonki pola będą twoim pokarmem, a w pocie czoła pracować ac będziesz na chleb, aż pokąd znowu w

ziemię się nie obrócisz, z którejs zlepiony, boś ty ziemia, i znowu ziemią będziesz; wtedy zawiedziony i grzeszny człowiek w milczeniu i smutku opuścił miły, piękny przebytek niewinności i pokoju. Całą jego wewnętrzną i zawnętrzną istotę ogarnął żal niewymowny. Miłosierdny, niebieski ojciec ludzi, najmiłsze, najdroższe swe stworzenie, nawet po upadku najmiłsze, przywołał jeszcze raz na miejsce, gdzie mu w raju obok dziennego światła się pokazał, a uściskawszy i ucałowawszy w czoło ulubieńca swego, rzekł jako tklivy ojciec: »Biedny człowieku, ileż ty na tej pustej, zimnej i nieurodzajnej ziemi cierpieć będziesz musiał! Bolesć i udęczenie, podobne dzikim zwierzętom, napadać cię będą, w duszy twojej grzech wicherzyć będzie, a jeszcze zimniej, niżeli ziemia w czasie ostrej i mroźnej zimy obchodzić się będą z tobą ci, którzy twemi braćmi, twemi siostrami się mianują. Sama nawet radość, i ona — ponieważ nie jesteś do radości zrodzony, gdy nad miarę miękkie serce twoje zapelni, a nawet i ona za mocno cię przeniknie i słabiuchny umysł twój przygniecie. Ktoż cię wtedy ochroni, pocieszy, kto wzmoże? I powtórnie najdobrotliwszy i najmiłociwwszy Ojciec ucałował w czoło człowieka i dwie krople niebieskiej rosy, dał mu na drogę życia ciernistego, a krople te miały postać perel jasnoblyszczących — Weź je! rzekł łagodnym, ojcowskim głosem, a żal będzie ci lżejszym i zbawienniejszą radość twoja. A na te słowa i na ten dar rozplakał się Adam, i łzawem okiem spojrzal jeszcze raz na niewinny przebytek młodocianego wieku swego; atoli dusza jego była pogodniejsza, umysł spokojniejszy niż wprzody, i lżej mu było na sercu, a przyjemny, rozkoszny ogród zdawał się już, chociaż niechętnie, jednakże z mniejszym żalem i smutkiem i z mniejszém udęceniem opuszczać. A cheruby i serafy stojący wokoło Pana wszech światów, zapytały Ojca ludzi w te słowa: »Cóżto dałeś człowiekowi, co go tak prędko zmieniło?« A Ojciec ludzi tak odpowiedział: »Czego wy nie potrzebujecie, wy służebnicy mojego słowa! którzy nad radość i zmartwienie wyniesieni jesteście i czego żadna istota na ziemi nie ma, to dałem człowiekowi. Dar ten potrzebny mu będzie na ziemi; com mu dał w postaci błyszczącej perły, sąto łzy, mój dar najlepszy i najdroższy.«

Autograf drogi. Anglia dotąd jeszcze jest tym krajem, w którym literackie dokumenta i stare rękopisma najdrożej się sprzedają, jak to widać z licytacyi, która niedawno na zbiór osobliwości pozostałych po panu

Evans w Londynie się odbyła. Wystawiono tam na sprzedaż dokument oryginalny, na mocy którego urodzony w Stratford nad Awonem, w hrabstwie Warwick, szlachcic William Shakespeare, od londyńskiego obywatela i muzyka Henry Walker kupił dom położony w Blakfiar w Londynie. Ten dokument sprzedaży dnia 10. marca 1612. r. przez Szekspira podpisany, zaopatrzony jego pieczęcią i w księgi gruntowe Rolla Court zgodnie z oryginałem wciągnięty, odstąpiono nakoniec jako najwięcej dającemu panu Elkins za 165 funtów szterlingów i 15 szylingów (niemal za 1200 talarów.)

Ameryka w obrazie. Amerykę można by przedstawić grupą następującą: Na przodzie stoi człowiek, który jedną nogą grzbiet czarnego niewolnika gniecie, a ręką wór pieniędzy z napisem: Wolność, ku niebu wznosi. — Obok niego stoi dziki Indianin od zażartego psa ścigany, na którego obróży Cywilizacja jest wryta. — Po drugiej stronie Fanny Ellsler, w ubiorze Syldidy ziemię wolności całująca. — W głębi mógłby się Washington jako duch unosić. Artysta powinienby go oddać z niezmiernie przeciąglą twarzą, któraby przemawiać się zdawała: O gdybym to był przewidział!

OBWIESZCZENIE.

Nad pozostałością zmarłego na dniu 19. Listopada 1813. Prefekta Antoniego Garczyńskiego został, rozrządzeniem z dnia 14. Maja 1818. proces spadkowy likwidacyjny utworzony. Dobra do pozostałości tej należące, Łęg powiatu Szremskiego, Żerniki powiatu Obornickiego i Szymankowo wraz z Uchorowem powiatu Obornickiego, zostały drogą subhastacyi koniecznej sprzedane i summy kupna złożone.

Na dobrach pomienionych są następująco summy zahypotekowane:

I. Na dobrach Łęg:

w Rubr. III. (II.) Nr. 2. 447 Tal. 1 dgr. 8½ fen. dla Cecylii z Węgorzewskich, zamężnej Młodziejowskiej, na teraz sukcesorów téże, z inskrypcyi Ludwika Młodziejowskiego w Grodzie Poznańskim feria secunda post festum trium regum r. 1766. i na mocy zezwolenia protokularnego Adama Malczewskiego z dnia 11go Kwietnia r. 1797. stósownie do rozrządzenia z dnia 26. Czerwca r. 1800. zabezpieczone.

II. Na dobrach Żerniki:

1) Rubr. III. (II.) Nr. 1. protestacya dla Rozyny z Dzierzbińskich Zabłockiej względem 1242 Tal. 16 dgr., 108, Tal. 8 dgr.

i 166 Tal. 16 dgr. z prowizyą po 5 od sta, zabezpieczona na mocy dekretu kondescensyjnego z dnia 7. Czerwca roku 1784. opłatowanego w Grodzie Poznańskim na dniu 14. Kwietnia r. 1785. stósownie do rozrządzenia z dnia 22. Czerwca r. 1801.

2) Rubr. III. (II.) Nr. 2. protestacya dla Rocha Dzierzbińskiego względem 1310 Tal. 20 dgr., 720 Tal. 8 dgr. 7½ fen. i 108 Tal. 8 dgr. z prowizyą po 5 od sta, zabezpieczona stósownie do rozrządzenia z dnia 22. Czerwca roku 1801. na mocy dekretu kondescensyjnego z dnia 7. Czerwca roku 1784. opłatowanego w Grodzie Poznańskim na dniu 14. Kwietnia 1785.

III. Na dobrach Szymankowo i Uchorowo:

1) Rubr. III. (II.) Nr. 7. protestacya de non amplius intabulando dla Ludwika Młodziejowskiego i sukcesorów tegoż, względem podniesionych przez Jana Nepomucena Mycielskiego summ kupna dóbr Łęg i Łęczek w ilości 23,692 Tal. zahypotekowana w skutek wniosku dawniejszego Kollegii pupilarnego w Poznaniu reprezentowanego na dniu 27. Marca r. 1801. stósownie do rozrządzenia z d. 27. Czerwca r. 1801.

2) Rubr. III. (II.) Nr. 13. 66,666 Tal. 16 dgr. dla dzieci drugiego małżeństwa Jana Nepomucena Mycielskiego zahypotekowane na mocy deklaracyi sądowej Jana Nepomucena Mycielskiego z dnia 16. Września r. 1801. i z dnia 3. Lutego r. 1802. stósownie do rozrządzenia z dnia 1. Marca r. 1802.

3) Rubr. III. (II.) Nr. 14. kaucya nieoznaczona dla dzieci drugiego małżeństwa Jana Nepomucena Mycielskiego, na zabezpieczenie majątku, im z pozostałości Stanisława Mycielskiego oprócz 66,666 Tal. 16 dgr. pod Nr. 13. zaintabulowanych jeszcze przypadłego, w ręku Jana Nepomucena Mycielskiego znajdującego się, aż do złożenia obrachunku między nimi a ojcem ich, zahypotekowana w skutek zezwolenia sądowego Jana Nepomucena Mycielskiego z dnia 3. Lutego roku 1802. stósownie do rozrządzenia z dnia 1. Marca 1802.

4) Rubr. III. (II.) Nr. 18. 23,805 Tal. czyli 7935 dukatów z prowizyą po 5 od sta, dla Kasztelana dawniejszego Kazimierza Szymona Szydłowskiego, zaintabulowane na mocy notarycznego dokumentu dłużnego Jana Nepomucena Mycielskiego z d. 10. Stycznia r. 1803. stósownie do rozrządzenia z dnia 17. Stycznia roku 1803.

Pobyt wierzycieli tych nieznamy, zapo-
zywają się przeto niniejszem ciż, oraz wszyscy
którzy jako właściciele, spadkobiercy, cesso-
naryusze, posiadziciele zastawni, lub jakokol-
wiek umocowani, pretensyi do masy spadko-
wo likwidacyjnej Antoniego Garczyńskiego
i do dóbr powyżej oznaczonych, resp. pieni-
dzy kupna tychże z zahypotekowań pomie-
nionych wywodzie mniemają, aby pretensye
takowe w terminie w tym zamiarze w sali
instrukcyjnej naszej przed Ur. Wollenhaupt
Referendaryuszem

dnia 4. Listopada 1841. zrana o go-
dzinie 10tej

wyznaczonym dochodzili i dokumenta doty-
czące się złożyli, albowiem w razie przeci-
wnym z takowemi co do nieruchomości i pie-
niędzy kupna takowych wylączeni, a co do
masy spadkowo-likwidacyjnej za utracają-
cych wszelkich praw pierwszeństwa swych
uznani, i li do tego odesłani zostaną, aby
się po zaspokojeniu zgłoszonych już wierzy-
cieli pozostało.

Poznań, dnia 7. Kwietnia 1841.

Król. Główny Sąd Ziemiański.
Wydział I.

ZAPOZEW EDYKTALNY.

Nad pozostałością zmarłej tu w Poznaniu
dnia 18. Grudnia 1834. Krystyny Gwillelminy
Bogumily Freter z domu Wernicke, żony Fre-
deryka Daniela Freter Radzcy medycyny,
i nad pozostałością wspomnionego jej mał-
żonka, który dnia 2 Sierpnia 1837. u wód

w Warmbrunn umarł, utworzono dziś pro-
ces spadkowo-likwidacyjny.

Termin do podania wszystkich pretensyi
wyznaczony, przypada
na dzień 12. Października 1841. r.
o godzinie 10tej przed południem w Izbie
stron tuteszego Sądu przed Ur. Schultz, As-
sessorem Sądu Głównego Ziemiańskiego.

Kto się w terminie tym nie zgłosi, zostanie
za utracjącego prawo pierwszeństwa jakieby
miał uznany i z pretensyą swoją li do tego
odesłany, aby się po zaspokojeniu zgłoszo-
nych wierzycieli pozostało.

Poznań, dnia 17. Maja 1841.

Król. Pruski Sąd Ziemsko miejski.

25 krów żuławskich i 2 duze stadniki są do
sprzedania na gruncie Pana Ramke pod № 3.
przy Tamie.

Ceny targowe w mieście P o z n a n i u .	Dnia 30. Lipca 1841. r.	
	od	do
	Tal. sgr. fen.	Tal. sgr. fen.
Pszeniczy szefel	2 10 —	2 12 6
Zyta dt.	1 4 3	1 6 9
Jęczmienia dt.	— 24 —	— 25 —
Owasa dt.	— 20 6	— 22 6
Tatarki dt.	1 7 6	1 10 —
Grochu dt.	1 5 —	1 7 6
Ziemiaków dt.	— 13 —	— 14 —
Siana cetnar	1 — —	1 2 —
Słomy kopa	6 — —	6 10 —
Masła garniec	1 12 6	1 15 —
Spirytusu beczka	17 — —	17 15 —

Nazwy kościołów

Nazwy kościołów	W niedzielę dnia 1. Sierpnia 1841. r. będą mieli kazanie		W ciągu tygodnia od dnia 23. aż do dnia 29. Lipca 1841.				
	przed południem.	po południu.	urodziło się		umarło		ślub wzięto par.
			chło- pców.	dzie- wcząt.	pleci męsk.	pleci żeńsk.	
W kościele katedralnym	X. Pr. Urbanowicz	—	1	2	1	—	2
W koś. farn. S. Maryi Magd.	- Mans. Graudke	—	—	2	1	1	—
S. Wojciecha	- Mans. Dulinski	—	3	1	3	1	1
W kościele Sw. Marcina	- Prob. Kamiński	—	5	4	6	1	1
Gmina niemiecko-katolicka	- Pr. Urbanowicz	- Reg, Pohl	—	—	—	—	—
	zrana o 9. godzi- nie, po polsku,						
	- Gogol, nauczy- ciel religii, po niemiecku						
Dominikanów	- Sobkowicz	—	—	—	—	—	—
W klaszt. siostr milosierdzia	- Pr. Urbanowicz	—	—	—	—	—	—
W ewangelickim S. Krzyża	Superint. Fischer	Kandydat	3	3	5	3	3
W ewangelickim S. Piotra	Kand. Gerlach	—	—	2	—	—	—
W kościele garnizonowym	Woj. nadkasz. Cranz	—	1	—	4	—	—
Ogółem			13	14	20	6	9